

DE BRIGADE

door: Brigade-generaal A. C. de Jonge

EN HAAR KLEINS

Deel 1

ONDERDELEN DE BRIGADE ALS TE TEAM VAN VERBONDEN WAPENS

In deze aflevering start een serie van tien artikelen, die is gewijd aan de brigade en haar onderdelen. Deze nadere kennismaking met een der belangrijkste bouwstenen van onze landmachtbijdrage aan de NAVO voorziet naar onze stellige mening in een behoefte van vele leden en lezers. Deze eerste bijdrage beschrijft de brigade als geheel en geeft een globaal idee van haar taak en organisatie. De schrijver van dit artikel is commandant van de 11e Pantserinfanteriebrigade.

Inleiding

In de NAVO levert de Koninklijke landmacht een bijdrage aan de verdediging van Centraal Europa. Deze verdediging berust op gemeenschappelijke en met elkaar samenhangende plannen die tot gevolg hebben dat de taak van de Nederlandse troepen niet los kan worden gezien van die van de bondgenoten. Voor de uitvoering daarvan vraagt de NAVO sinds het

begin der zestiger jaren een legerkorps o.a. bestaande uit drie gemechaniseerde divisies. Twee gemechaniseerde divisies – dat wil zeggen: zes brigades – moeten paraat zijn. Nederland heeft deze gevraagde bijdrage steeds gezien als een redelijk aandeel in de gemeenschappelijke landstrijdkrachten.

Verskillende fysieke omstandigheden, zoals onvoldoende oefenmogeheden,

lijkheden, financiële beperkingen en tekorten aan beroepskader, hebben het ook onmogelijk gemaakt de zes parate brigades inderdaad volledig paraat te stellen. In deze brigades zijn dan ook enige mobilisabele eenheden opgenomen. De hieraan zeker verbonden risico's worden aanvaardbaar geacht, mits:

- deze eenheden zo snel kunnen worden gemobiliseerd en ingezet, dat de in de strategische conceptie van de NAVO neergelegde waarschuwingstijd van enkele dagen niet wordt overschreden: en
- per parate eenheid van brigadesterkte zoveel onderdelen paraat aanwezig zijn, dat de brigade als acceptabel, gevechtswaardig verband kan optreden. De genoemde mobilisabele eenheden van de brigade zijn de zogenaamde klein-verlof (kv)-eenheden en de zogenaamde rechtstreeks-instromende mobilisabele (RIM)-eenheden.¹⁾

Taak

We kunnen de Nederlandse brigades verdelen in twee hoofd-typen: de gemechaniseerde en de niet-gemechani-

seerde brigade. Het eerste kent weer twee soorten: de pantserinfanteriebrigade en de pantserbrigade, beide rijkelijk uitgerust met pantservoertuigen van velerlei soort. Het tweede type is in

ons legerkorps vertegenwoordigd in de 101e Infanteriebrigade. Deze beschikt, wat pantser betreft, uitsluitend over een tankeskadron (53 tanks). Wanneer hierna over de brigade wordt

gesproken dan wordt de gemechaniseerde brigade bedoeld. Een brigade is het kleinste team van verbonden wapens, d.w.z. dat zij de kleinste eenheid is, waarin organiek infanterie-, cavalerie-, artillerie-, genie-, intendance-, geneeskundige dienst- en technische diensteenheden zijn opgenomen. De brigade is dan ook in staat het gevecht gedurende enige tijd zelfstandig te voeren. Een brigade is door haar vuurkracht en beweeglijkheid geschikt voor het uitvoeren van alle gevechtvormen (zie hierna). Zij kan zowel verliezen toebrengen aan tegenstanders als terrein veroveren, zuiveren en verdedigen. Een hoge mate van mobiliteit stelt haar in staat de middelen snel en over grote

★ De Ops kern van een brigadecommandopost (brigcp)

★ Het 'circuit' van de brigadecommandopost

★ Foto boven: Centurion-tank in de aanval

1) Een kv-eenheid is een tot de parate troepen behorende eenheid ter grootte van een peloton (ca 40 man) of een compagnie (ca 100 man), waarvan het dienstplichtige personeel een aantal van de laatste maanden van zijn diensttijd 'thuis' doorbrenghet. Het kan, indien noodzakelijk, door de minister van defensie weer in dienst worden teruggeroepen.

RIM-eenheden zijn mobilisabele eenheden, waarin de delen rechtstreeks en in hun geheel vanuit de kv-periode instromen en een zodanig 'korte' tijd verblijven, dat zij geacht kunnen worden nog voldoende geoefendheid te bezitten, waardoor (kostbare) herhalingsoefeningen niet noodzakelijk zijn.

★ Pantserinfanteriebataljon YP-408

afstanden afwisselend te concentreren en te verspreiden. De gepantserde voertuigen geven een goede bescherming tegen artillerievuur en bij sommige typen tegen nucleaire, biologische en chemische (NBC-)besmettingen. Zij komt het best tot haar recht als het terrein het mogelijk maakt de terreinvaardigheid van de voertuigen en de vuurkracht van de boordwapens uit te buiten. Hoewel een pantserinfanteriebrigade in bedekt en doorsneden terrein een deel van de stootkracht verliest, is zij in staat ook in dat terrein op te treden; de infanterie treedt dan desnoods uitgestegen op, d.w.z. te voet. De belangrijkste door de brigade te voeren gevechten zijn naar hun doelstelling te onderscheiden in het verdedigend-, het vertragend- en het aanvallend gevecht. In principe dienen deze taken te kunnen worden uitgevoerd in het noordelijk deel van West-Europa, meer concreet de Noordduitse laagvlakte. Toch is inzet van brigade-eenheden ook elders mogelijk; we behoeven in dit verband slechts te denken aan het UNIFIL-bataljon in Libanon.

Organisatie

Om de gevechten mogelijk te maken, is een combinatie van vuur en beweging nodig. Vuur is nodig om vijandelijke wapens en geschut te neutraliseren of hun uitwerking te verminderen. Met vuur alleen wordt de vijand echter niet vernietigd: daarvoor moet men bij de vijand komen, met andere woorden er is beweging en stootkracht nodig. Deze elementen zijn in de brigade terug te vinden in de vorm van *vuursteun-, en manoeuvre-eenheden*, tezamen vormende de *gevechtseenheden*. Deze die-

	symbool	afkorting
gevechtseenheden		
twee pantserinfanteriebataljons ¹⁾		painbat
een tankbataljon ¹⁾		tkbat
een afdeling artillerie		afdva
een pantserantitankcompagnie ¹⁾		paatie
een verkenningseskadron		verkesk
steunende eenheden		
een staf en stafcompagnie		ststcie
een pantsergeniecompagnie		pagnie
een pantserluchtdoelbatterij		paluabt
verzorgingseenheden		
een pantser(infanterie)brigadetreinenbataljon bestaande uit:		tnbat
een geneeskundige compagnie		gnkcie
een bevoorradingscompagnie		bevocie
een herstelcompagnie		hrstcie

nen op hun beurt echter te worden gesteund door b.v. genie-eenheden voor het maken of opruimen van hindernissen, verbindingseenheden voor het onderhouden van verbindingen

met hogere, lagere en neveneenheden en een stafelement om de commandant bij te staan in het leiden van het gevecht (*steunende eenheden*). Uiteraard dienen de gevechts- en de steunende eenheden te worden verzorgd met eten, munitie en brandstof; dienen wapens en geschut te kunnen worden hersteld en wiel- en rupsvoertuigen te kunnen worden gerepareerd. De eenheden die deze taken verrichten, zijn de *verzorgende eenheden*: (zie tabel op deze pagina)

De brigades beschikken over de volgende eenheden:

Hoewel aan beide brigade-typen dezelfde taken kunnen worden opgedragen leent de pantserbrigade zich meer voor het aanvallend gevecht en de pantserinfanteriebrigade voor het verdedigend gevecht; de laatste is ook beter geschikt voor het gevecht in minder overzichtelijke gebieden.

¹⁾ In de pantserbrigade vinden we één pantserinfanteriebataljon en twee tankbataljons, terwijl de pantserantitankcompagnie er ontbreekt.

Om situaties op stafkaarten overzichtelijk te kunnen weergeven en bevelen

en berichten te bekorten wordt uitgebreid gebruik gemaakt van symbolen en afkortingen. Ook zijn alle onderdelen voorzien van een nummer. De symbolen met nummers komt men ook tegen op voertuigen en bewijzingsborden. Vooral voor ordonnansen en ander verbindingspersoneel, voor chauffeurs en wagencommandanten is het van belang de aanduiding van de verschillende onderdelen te kennen. Veel overbodig gevraagd en heen en weer rijden kan daardoor worden vermeden.

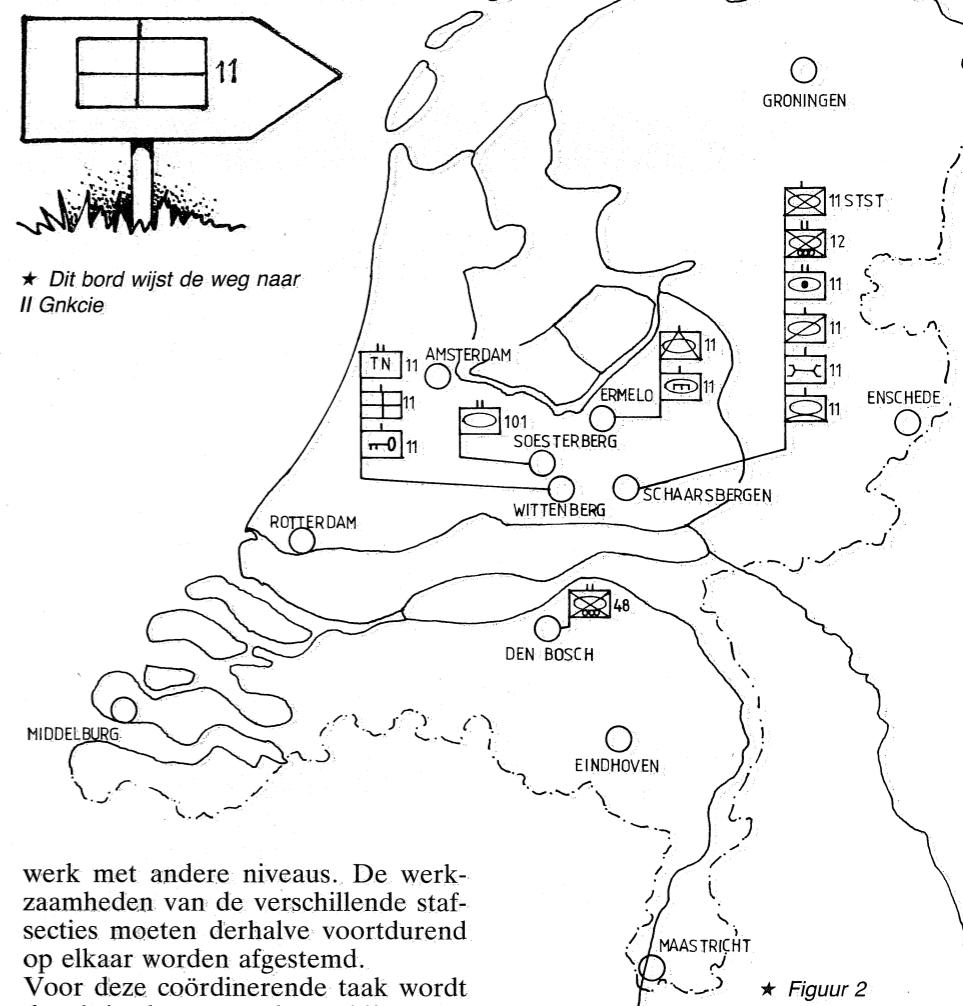
Fig. 1 geeft een schematisch overzicht van de samenstelling van de (hier: 11e) Pantserinfanteriebrigade (11 Painfbrig).

Fig. 2 geeft een beeld van de verspreide ligging van de onderdelen van de brigades (hier 11 Painfbrig).

De brigadecommandant en zijn staf

Het belangrijkste aspect in het proces van leiding geven is het besluitvormingsproces. Dit is het proces waarin voor een opdracht de beste wijze van optreden wordt bepaald. Het andere aspect, de bevelvoering, betreft alle te nemen maatregelen, die een juiste uitvoering van deze wijze van optreden vereist. Beide aspecten worden op elkaar afgestemd d.m.v. de commandovoeringprocedure (op lager niveau spreekt men van: de troepenaanvoering).

Hoewel er in de staf organisatorisch bepaalde grenzen tussen de verschillende taakgebieden zijn getrokken, betekent dit nog niet dat deze in de praktijk ook bestaan. Er is een duidelijke onderlinge afhankelijkheid en beïnvloeding zowel binnen de staf als in het

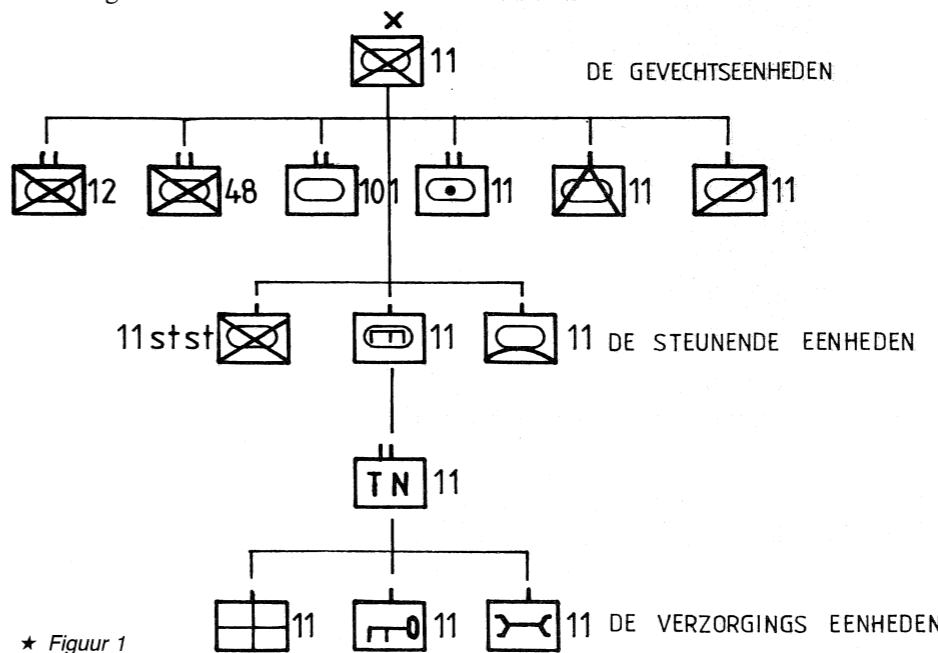
★ Figuur 2

werk met andere niveaus. De werkzaamheden van de verschillende stafsecties moeten derhalve voortdurend op elkaar worden afgestemd. Voor deze coördinerende taak wordt de brigadecommandant bijgestaan door de plaatsvervangend brigadecommandant, die als de chef van de staf de schakel is tussen de commandant en de staf. Het commando te velde wordt voor een belangrijk deel gevoerd vanuit de commandopost waar de commandant en zijn staf de ontvangen opdrachten omzetten in bevelen aan ondercommandanten.

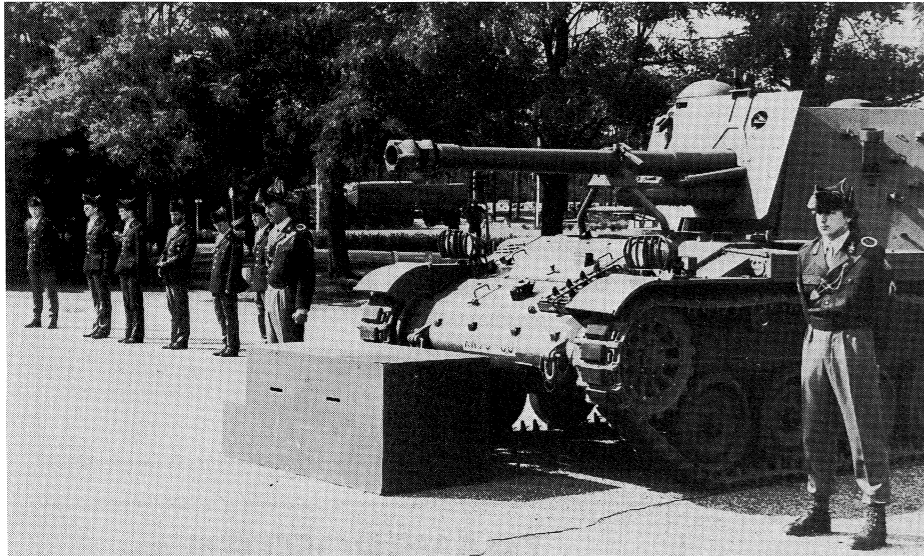
Een commandopost is een opstelling te velde van de staf van waaruit de commandant het optreden van de eenheden, behorende tot zijn brigade, leidt. Het rechtstreeks leiden van gevechtsacties kan eveneens geschieden vanuit een vooruitgeschoven commandopost, (een z.g. 'vcp') wanneer de commandovoering vanuit de commandopost niet efficiënt kan geschieden.

Het hart van de brigadecommandopost wordt gevormd door de zogenaamde operationele kern. Deze 'ops kern' bestaat uit drie M577 pantserrupscommandovoertuigen van waaruit de bevelvoering geschiedt. Hier bevinden zich de brigadecommandant, zijn plaatsvervanger, de secties 2 en 3, de sectie NBC, de verbindingsofficier, de artillerieliaisonofficier of de afdelingscommandant, de air liaisonofficier, alsmede de commandant of liaisonofficier van de pantserluchtdoelbatterij, indien noodzakelijk. De ops kern is meestal met prikkeldraad van de rest van de commandopost, te weten: de secties 1 en 4 en de speciale stafsecties, zoals de sectie verkeer en vervoer, gescheiden.

Een vierde pantserrupsvoertuig waarover de brigadestaf beschikt, dient als verplaatsingsreserve (in de wandeling

★ Figuur 1

★ 105 mm houwtser AMX van de 11e Afdeling Rijdende Artillerie (11 Afdra)

'de springbak' genoemd). Indien de brigadecommandopost moet verplaatst gaan gaat een element, waarbij de belangrijkste stafsecties zijn vertegenwoordigd naar de nieuwe locatie. Zodra de nieuwe commandopost in staat is het gevecht te leiden wordt de bevelvoering overgenomen, de oude commandopost gesloten en 'aangetrokken'. Er moet altijd ook een reservecommandopost worden vastgesteld en verkend.

In het voorgaande is voornamelijk gesproken over de operationele inzet van de brigade. Alhoewel dit aspect bij oefeningen te velde veelvuldig aan de orde komt, kunnen de werkzaamheden van de verschillende stafsecties tijdens de kazernedienst onder vredesomstandigheden als veelomvattend en zeer tijdrovend worden aangemerkt. Achtereenvolgens zal, op de veelheid van taken, zoals hierboven aangegeven summier worden ingegaan.

De sectie 1 houdt zich voornamelijk bezig met personeelsbeleid, -beheer en -zorg, het verdelen en herverdelen van personeel, het doen van voorstellen m.b.t. de organisatie; voorts met het registreren, archiveren en transporteren van binnenkomende en uitgaande post en tenslotte met het voorbereiden van oefeningen en de oorlogstaak op personeelsgebied.

De sectie 2 is belast met het verzamelen, evalueren en interpreteren van gegevens met betrekking tot het terrein in oefen- en operatiegebieden en ten aanzien van de organisatie en het optreden van Warschaupact-strijdkrachten, alsmede met het bewaken en stimuleren van de veiligheid van personeel, materieel en inlichtingen (bescherming tegen ondermijnende activiteiten, heij-

melijke acties en inlichtingenactiviteiten).

De werkzaamheden van de **sectie 3** zijn voornamelijk gericht op de opleiding binnen de brigade (het ontwerpen, uitvoeren en controleren van de uitvoering van de oefenplannen); het voortdurend bijhouden, aanpassen/wijzigen van de alarmerings- en operatieplannen en het ontwerpen, organiseren en leiden van oefeningen in binnen- en buitenland.

★ Een M 113 – rupsvoertuig van het verkenningseskadron amphibisch de IJssel overstekend.

De sectie 4 is belast met het bewaken van de materiële inzetbaarheid van de brigade-eenheden d.m.v. veelvuldige stafbezoeken en het stellen van prioriteiten ten aanzien van herstellingen van het materieel; voorts vergt de invoering van nieuw materieel veel coördinatie.

Naast de vier stafsecties beschikt de brigadecommandant over een aantal speciale stafofficieren ondermeer een verkeer- en vervoersofficier, een NBC-officier, een verbindingsofficier, een brigade-arts en een voorlichtingsofficier die m.b.t. hun specifieke werkgebied adviezen geven en opdrachten uitvoeren.

De eenheden

Het pantserinfanteriebataljon heeft in het algemeen tot taak om in nauwe samenwerking met het tankbataljon als belangrijkste manoeuvre-eenheid deel te nemen aan het gevecht. Het beschikt over het gepantserde rupsvoertuig YPR 765 of de YP 408, een gepantserd wielvoertuig dat in de tweede helft van de jaren tachtig door de YPR 765 zal worden vervangen. Het bataljon heeft een sterkte van ca. 800 man en beschikt over ongeveer 160 voertuigen; het bestaat uit een staf- en verzorgingscompagnie, drie pantserinfanteriecompagnieën en een pantserondersteuningscompagnie. In deze laatstgenoemde compagnie zijn onder-

gebracht 9 mortieren van 120 mm en 6 zeer moderne draadgeleide antitankwapens TOW (maximale dracht 4 km). Zeer binnenkort zal het pantserinfanteriebataljon worden uitgerust met het draadgeleide antitankwapen DRAGON (maximale dracht 1 km).

★ Het everzwijn – symbool van de 11e Pantserinfanteriebrigade

Het tankbataljon is primair bestemd voor die acties waarbij vuurkracht, pantsering en beweeglijkheid op de voorgrond staan. Het beschikt over 53 tanks van het type Leopard 1 of Centurion. De laatste zal in de toekomst worden vervangen door de Leopard 2 tank.

Een tankbataljon is ruim 500 man sterk en bestaat uit drie gevechtsekskadrons en het staf- en verzorgingseskadron; het beschikt voorts nog over een honderdtal wielvoertuigen.

De benodigde vuursteun voor de brigade wordt in eerste instantie verzorgd door de afdeling artillerie met 18 stuks houwtser 155 mm M109 of 105 mm AMX. De vuursteun van deze laatste stukken is door de betrekkelijk kleine vuursector, de dracht en de uitwerking van het projectiel niet meer optimaal; in 1982 zal deze artillerie dan ook worden vervangen door het moderne Amerikaanse 155 mm M109A2 geschut.

In de **pantserantitankcompagnie** bevinden zich de antitankwapens met grote dracht waarmee de brigadecommandant een zwaartepunt kan leggen bij de pantserbestrijding vóór in zijn vak en in de diepte langs een aantal pantserbestrijdingsassen. De compagnie beschikt over 8 AMX-tanks met 105

mm kanon en 8 draadgeleide TOWs op AMX-onderstel. Het komend jaar komen hiervoor 16 TOWs op YPR-onderstel in de plaats.

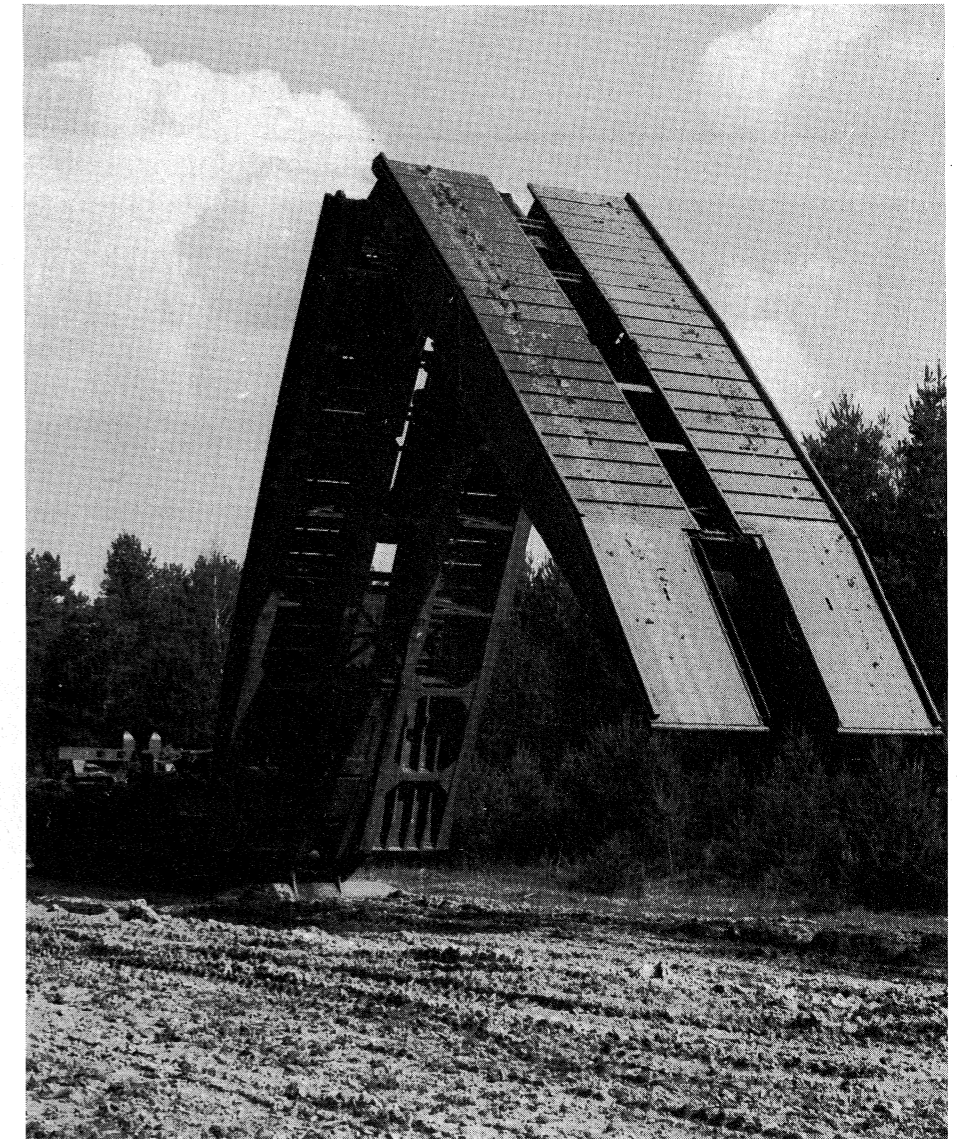
Het **verkenningseskadron** zal veelal worden belast met het verkennen of beveiligen in front dan wel op de flank van de brigade. Het is een kleine, zeer beweeglijke eenheid, uitgerust met goede verbindingen en veel vuurkracht; bovendien is het zodanig georganiseerd dat het gedurende zeer beperkte tijd zelfstandig opdrachten kan uitvoeren. Het eskadron beschikt over 6 lichte AMX-tanks met 105 mm kanon, die in de nabije toekomst vervangen zullen worden door de verbeterde Leopard I-tank. Voorts wordt beschikt over een 30-tal rupsvoertuigen van de M-113 serie; hiervan is de helft voorzien van het zeer moderne 25 mm boordkanon. In de benodigde vuursteun kan voor een klein deel worden voorzien door een drietal mortieren van 4.2 inch, geplaatst in een M-113.

★ De griffioen – symbool van de 41e Pantserbrigade

In de **staf- en stafcompagnie** van de brigade is het personeel opgenomen dat voor het functioneren van de briga-

★ Het 'lanceren' van een tankbrug (pantsergeniecompagnie).

decommandopost zorg draagt, zoals het verbindingspeloton, het stafwacht-peloton, het sectie- en het verzorgings-personeel. Om de beweeglijkheid en de afweerkracht te verhogen beschikt de brigade over de **de Pantsergenie-compagnie** die o.a. als taak heeft het maken van gevechtsovergangen (over waterhindernissen), het ruimen c.q. maken van hindernissen, het leggen van mijnenvelden, alsmede het stellen van vernielingen. Daarvoor beschikt deze compagnie over enige brugleggende tanks, dozertanks, wiellaad-schoppen, kipauto's, grondboren, kettingzagen en compressoren. De mineurs, sappeurs en pontonniers worden vervoerd in M113-pantserrups-voertuigen.

Een effectieve luchtverdediging wordt verschaft door de zeer modern uitgeruste **Pantserlucht doelbatterij**. Deze bestaat uit 9 stukken dubbelloops 35 mm snelvuurkanonnen die met behulp van een opsporings- en volgradar automatisch worden gestuurd, het geheel op Leopard-chassis.

De brigade wordt tenslotte verzorgd door het **Pantser(infanterie)brigade-treinenbataljon**, dat bestaat uit de **Herstelcompagnie** (langdurig en ingewikkeld herstel van voertuigen, radar, wapens en geschut), de **Geneeskundige Compagnie** (afvoer van gewonden, le-

★ AMX-tanks van de pantserantitankcompagnie maken gebruik van een door de genie geslagen brug.

vensreddende operaties te velde) en de **Bevoorradingscompagnie** (levensmiddelen, brandstof, munitie, materieel). Het treinenbataljon beschikt over ca. 800 man en bijna 250 voertuigen.

De brigade omvat ruim 1100 wiel- en rupsvoertuigen en is uitgerust met vele moderne wapen- en verbindingssystemen. Om dit complexe geheel te bedienen en inzetbaar te houden is de mens noodzakelijk (totaal ± 4400 man). De-

ze 'mens' wordt gevormd door het kader-militiesysteem, d.w.z. een kern van beroepspersoneel en voor het overige dienstplichtigen. De kern van beroepspersoneel – of liever gezegd van vrijwillig dienenden – omvat ± 25% van de sterkte. Van deze kern wordt een belangrijk deel gevormd door de kortverbandvrijwilligers en de technische specialisten.

wordt vervolgd

★ Een YP-408 (pantserinfanterie) tijdens een oefening in Duitsland.

